Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie V
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

OCENA CELUJĄCA

- Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.
- Doskonale opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności.
- Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej.
- Posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak w piśmie.
- Aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- Z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
- Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
- Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe.
- Odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów.
- Współpracuje w zespole, podejmuje działania mające na celu sprawną realizację zadań.
- Wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów.
- Interpretuje głosowo utwory poetyckie.
- Przygotowuje adaptację sceniczną.
- Przygotowuje i prezentuje portfolio lub prezentację multimedialną.
- Posiada umiejętności z zakresu nauki o języku wyższe niż przewidywane w programie nauczania klasy V.

OCENA BARDZO DOBRA

- Uczeń opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej.
- Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności.
- Zazwyczaj aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych.
- Bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim.
- Wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.
- **Kształcenie literackie i językowe:**
  Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno – językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.
- Doskonale potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV (opowiadanie twórcze i odtwórcze, opis wyglądu przedmiotu i postaci, dialog, list, kartka pocztowa, zaproszenie, życzenia, odmowa, przeprosiny, powitanie, przepis, ogłoszenie, zawiadomienie, podziękowanie, pamiętnik, notatka w postaci schematu) i w klasie V (gratulacje, plan odtwórczy ramowy i szczegółowy, instrukcja, opis krajobrazu lub dzieła sztuki).
- Zachowuje trójdzielną kompozycję opowiadania.
- Dba o prawidłowy układ graficzny wypowiedzi pisemnej – akapity.
- Redaguje opowiadanie z dialogiem.

- Redaguje twórcze opowiadanie z cechami charakterystycznymi dla mitu.
- Objaśnia morał wypływający z bajki.
- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.
- Samodzielnie sporządza plan odtwórczy (ramowy i szczegółowy) tekstu literackiego i kompozycyjny własnej wypowiedzi.
- Nazywa cechy bohatera i przywołuje czyny, zachowania, które o tym świadczą.
- Potrafi nazywać stany psychiczne i ich przejawy.
- Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.
- Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym, języka polskiego i wyrazów bliskoznacznych.
- Analizuje utwór poetycki, wskazując elementy poznane w klasie IV (epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast, wersy, rymy, osobę mówiącą w wierszu) i w V (przenośnia, wątek, wiersz nierymowany).
- Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji.
- **Fleksja i składnia:**
- Biegle rozróżnia części mowy poznane w klasie IV i V.
- Łączy przymiotnik z rzeczownikiem, odmienia i określa przypadek, liczbę i rodzaj.
- Określa rolę przyimków w zdaniu.
- Podaje poprawne formy liczebników.
- Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady.
- Nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażenia.
- Buduje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie.
- Układa zdanie pojedyncze rozwinięte według podanego wzoru (trudniejsze przykłady).
- **Fonetyka:**
- Omawia zależność brzmienia głosu od ruchów i pozycji narządów mowy.
- Podaje wszystkie zasady akcentowania wyrazów w języku polskim omawiane na lekcjach.
- **Ortografia i interpunkcja:**
- Poprawnie zapisuje wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach.
- Prawidłowo stosuje przecinki w zdaniu złożonym.

OCENA DOBRA

- **Kształcenie literackie i językowe:**
- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowej intonacji i akcentowania.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne.
- Samodzielnie poprawia błędy wskazane przez nauczyciela.
- Potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.
  W wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy, zjawiska dotyczące języka, literatury oraz kultury.
- Nazywa cechy gatunkowe mitu i bajki.

- Poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy fragmentów lektury.
- Poprawnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.
- **Fleksja i składnia:**
- Określa formę gramatyczną czasowników.
- Stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej.
- Poprawnie odmienia czasownik typu: umiem, rozumiem, idę.
- Uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do odmiany.
- W zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, określa ich rolę.
- Tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniach i określa ich rolę.
- Określa formę gramatyczną przymiotnika z rzeczownikiem.
- Określa przypadek liczebnika i rzeczownika.
- Zastępuje słowem liczebniki podane cyfrą i odwrotnie.
- Stosuje w zdaniu liczebnik zbiorowy w odpowiednim przypadku.
- Przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie.
- Przedstawia za pomocą wykresu budowę zdania pojedynczego rozwiniętego (na łatwych przykładach).
- Rozpoznaje i nazywa określenia rzeczownika i czasownika w zdaniu.
- Przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie.
- Układa zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie.
- **Fonetyka:**
- Określa cechy głoski.
- Poprawnie akcentuje wyrazy na 3. i 4. sylabie od końca.
- **Ortografia i interpunkcja:**
- Stara się poprawnie zapisywać wyrazy z „i”, „j” po spółgłoskach i samogłoskach.
- Poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by (w czasownikach)
- Prawidłowo zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem.

OCENA DOSTATECZNA

- **Kształcenie literackie i językowe:**
- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnej budowy zdań.
- W miarę samodzielnie potrafi posługiwać się formami wypowiedzi poznanymi w klasie V.
- Opanował technikę poprawnego czytania i doskonali ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania.
- Poprawia błędy wskazane przez nauczyciela przy pomocy słownika ortograficznego.
- Wskazuje elementy świata przedstawionego w utworze (miejsce i czas akcji, bohaterów, wydarzenia).
- Odróżnia zdarzenia i postacie fantastyczne od realistycznych w poznanych utworach.
- W utworze lirycznym wskazuje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia, kontrast.
- W miarę samodzielnie posługuje się formami wypowiedzi poznanymi w klasie IV.
- **Fleksja i składnia:**
- Tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej (i odwrotnie).

- Określa formę fleksyjną rzeczowników.
- Odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki.
- Rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu.
- Rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia.
- Łączy przymiotnik z rzeczownikiem i odmienia przez przypadki.
- Rozpoznaje w zdaniu liczebnik.
- Rozróżnia zdanie i równoważnik zdania.
- Podaje przykłady typów zdań.
- Łączy w zespoły składniowe wyrazy tworzące zdanie.
- Wpisuje zdanie w podany wykres (prostsze przykłady).
- Z podanych zdań pojedynczych tworzy zdanie złożone.
- **Fonetyka:**
- Odróżnia samogłoski od spółgłosek.
- Rozróżnia rodzaje głosek.
- Dzieli wyraz na sylaby.
- Poprawnie akcentuje wyrazy na 2. sylabie od końca.
- **Ortografia i interpunkcja:**
- Poprawnie zapisuje „nie” z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem, liczebnikiem (bez wyjątków).
- Poprawnie zapisuje liczebniki.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Otrzymuje ją uczeń, którego zasób wiedzy i umiejętności pozwala na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadania o niewielkim stopniu trudności.

- **Kształcenie literackie i kulturowe:**
- Technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez ucznia analizowanego zagadnienia.
- Błędy językowo - stylistyczne, logiczne i ortograficzne popełniane w wypowiedziach pisemnych nie przekreślają wartości pracy i wysiłku, jaki uczeń włożył w ich napisanie.
- **Fleksja i składnia:**
- Rozróżnia części mowy.
- Wskazuje podmiot, orzeczenia i określenia.
- Odmienia przez przypadki rzeczownik w prostej odmianie.
- Odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, rodzaje.
- Odmienia przymiotnik przez przypadki.
- Potrafi wskazać zdanie, równoważnik zdania, zdanie pojedyncze, zdanie złożone.
- **Fonetyka:**
- Dzieli wyraz na głoski, litery i sylaby.

- Stara się poprawnie akcentować wyrazy na 2. sylabie od końca.
- **Ortografia i interpunkcja:**
- Zna podstawowe zasady ortograficzne.
- Wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem.

OCENA NIEDOSTATECZNA

- Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, fonetyki, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą programową w klasie piątej.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania nawet w stopniu dopuszczającym.
- Wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym.
- W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych.
- Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności.
- Nie potrafi skorzystać ze słowników i encyklopedii.

Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych:

1) rodzice ucznia mają prawo wnioskować na piśmie do nauczyciela o podwyższenie oceny z języka polskiego w terminie nie dłuższym niż 2 dni od otrzymania informacji o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej z języka polskiego;

2) wniosek składa się w sekretariacie szkoły lub u nauczyciela;

3) z wnioskiem o podwyższenie oceny mogą wystąpić rodzice ucznia, jeśli spełnia on następujące warunki:

a) ma bardzo wysoką frekwencję (co najmniej 90%) na zajęciach szkolnych, w szczególności na zajęciach, z których wnioskuje o podwyższenie oceny,

b) wszystkie godziny opuszczone ma usprawiedliwione,

c) jest obecny na wszystkich zapowiedzianych formach sprawdzania wiedzy i umiejętności,

d) starał się na bieżąco poprawiać oceny ze sprawdzianów,

e) przyniósł wszystkie sprawdziany podpisane przez rodzica i oddał je nauczycielowi,

f) zaistniały inne ważne okoliczności uniemożliwiające uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana przez nauczyciela,

4) jeśli uczeń nie spełnia powyższych warunków, wniosek będzie rozpatrzony negatywnie;

5) wniosek musi zawierać uzasadnienie;

6) we wniosku należy określić ocenę o jaką uczeń się ubiega;

7) wnioski bez uzasadnienia nie będą rozpatrywane;

8) nauczyciel z wychowawcą rozpatruje wniosek i przeprowadza dalsze postępowanie;

9) Nauczyciel przedmiotu określa zakres materiału i umiejętności do sprawdzenia i informuje o terminie, czasie i miejscu, w którym odbędzie się pisemne i /lub ustne sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia w zakresie danych zajęć edukacyjnych;

10) sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia przeprowadza nauczyciel danych zajęć edukacyjnych, poprzez sprawdzian z konkretnych działów materiału;

11) nauczyciel przedmiotu ustala ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych w terminie nie późniejszym niż na 1 dzień przed posiedzeniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej;

12) nauczyciel pisemnie wraz z uzasadnieniem informuje o swojej decyzji osobę składającą wniosek;

13) ustalona w ten sposób ocena nie może być niższa niż ocena przewidywana.

OCENA SPRAWDZIANÓW I TESTÓW:

0 – 29% - ndst.

30% - 49% - dop.

50% - 74% - dst.

75% - 89% - db.

90% - 99% - bdb.

100% - cel.

OCENA DYKTAND:

0 bł. – cel.

1-2 b. – bdb.

3-5 b. – db.

6-8 b. – dst.

9-11 b. – dop.

12 b. i więcej – ndst.